

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.)

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS

ZSIVKOVITS ANTAL.

Előfizetési ára:

Egész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre	14.— kor.
Fél évre	7.— kor.
Negyed évre	3.50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.«-nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A protekció-rendszer.

— Czikksorozat. —

II.

Miskolcz, 1905. július 8.

(§§) Távolról sem ezélünk a felvetett kérdés elmergésével olyan térére lépni, amelynek éle személyek ellen irányulna. Nem személyi harez ez. A régóta egészségtelen rendszer, mint az ép testen támadt mérges kelés, már hosszú idők óta romboló nyavalyája közállapotainknak s így ha hibák rejlenek a vasuti adminisztráció személyi ügyeinek intézése körül fennálló rendszerben, — hibás első sorban maga a társadalom, mely megteremtette, eltúrte, sőt istápolta a hivatalba jutás módjai között a — protekciót!

Ez a dühöngő hatalom polgárjogot nyert a magyar hivatalnoki társadalomban s annyira befészkelte magát, hogy ma már úgyszólván a hivatalba jutás egyetlen jelszavává lett.

Kezedben van az iskolai képesítés, a szaktudást igazoló bizonyítvány vagy a kutyabőrre írott diploma, — még ez magában nem elég arra, hogy kitűzött élethivatásodnak megfelelő hivatali munkakörhöz juthass. Ha a legnaivabb hittel küzdesz is szabályszerűen felbélyegzett folyamodványaiddal a hivatalfőnökök előszobáiban, — képesítéssel semmit sem, vagy csak biztatást fogsz elérni. De ha valami előkelő úr avagy asszonyosság ajánl, a kinek kegyei és szeszélyei egyaránt fontosak, akkor mindjárt nyájasabb a fogadtatás, akkor mindjárt ígérnek és adnak is.

Hol van protekciód? Ez a fő kérdés. A megyénél? Akkor menj oda. A városnál? Akkor oda. Az államnál? Helyes, akkor ott is kapsz kenyeret! De másképp nem!

Vagy csak a legkritkább esetben, a mi a kivételek közé tartozik.

S miért van ez így? Azért, mert lelkiismeretlen államférfiak, a kik a kormányzói hatalmat nem önzetlenül gyakorolták annak idején, — elhintették a társadalomban a *nepotizmus* mérges magvait, a melyek hihetetlen jó talajra találtak a mi pajtáskodást kedvelő magyarjaink körében és beburjánzották az országot széltebenhosszában.

Kezdte az államhatalom végrehajtására rendelt legfőbb kormányzói szerv s a rendszer tetszett. A hatalmasoknak és kevésbé hatalmasoknak, kik szerencsés véletlen folytán bármely tekintélyes hivatal élére kerültek, — akadt ám egy-két rokonuk, egy-két jó barátjuk és egy-két meghitt emberük, kiknek szolgálataira szükséges volt, — s ezeknek az elhelyezése bizony jól esett.

A lavina megindult a hegyről s mire

leért a völgybe, utközben meghódította az egész területet. Kezdve a nagyoktól le egészen a kis hatalmasságokig, a kik aztán lassanként teljesen bele szoktak a nekik egyébként igen tetsző ujitásba. Az új rendszer — valljuk meg — népszerű volt általánosan.

A protekciót gyakorlónak egyéni hiuságát és tekintélyét emelte az a tudat, hogy kreaturái vannak, a kik az ő kegyéből lettek valamikké; a sikerrel protezsáltak boldogan kevélykedtek a hivatalnoki kenyér nélkül tengődő gárda előtt s végül a protekció után mesterségesen kombinált összeköttetések útján törő szegények pedig bizó reménységgel várták a mindent megváltó földi hatalmasság boldogító mosolyát.

És ezen általános népszerűség közepette ravasz pókhálóival lassan befonta az egész hivatalnoki társadalmat, mint a moloch, ez a közállapotok korrupcióját jelentő lidércz és megszületett

TÁRCZA.

Gizella és Aladár.

— Karczolat. —

Irla: Mártonffy Imre.

Gizella szép volt. Jól tudta ezt és korántse tekintette szerencsétlenségnek, habár Schiller Frigyes a vesztőhelyen átkoztatja is a szépséget.

Mi se tekintjük szerencsétlenségnek, szépség nem gyaláz.

Gizella gazdag volt. Jól tudta ezt és a szentírás intőképe ellenére, nem tekinté szerencsétlenségnek.

Mi se tekintjük annak. Gazdagság ép oly kevésbé gyaláz, minthogy szegénység boldoggá tesz.

Többi tulajdonairól bátran hallgathatunk, mert hát az elejétől végig valóllan történetünk a jelen korban szerepel, már pedig korunk leányainál — Gizella t. i. leány, nem pedig férjes nő vagy özvegy — csak e kettőt kérdezik: szép e, gazdag-e?

Nem hisszük, hogy költői ábrándozással vádoljanak azért, mert elsősorban a szépséget említettük, s csak azután sántikáltattuk utána a gazdagságot. Hiába! költői tehetőségünk meseszerű, úgy, hogy minduntalan

erőt kell magunkon vennünk, nehogy folyvást versekben beszéljünk. De mert vesszük észre, hogy elejétől végig valóllan történetünkben nem haladunk, folytassuk tehát.

Gizella tehát szép volt, miként tudják, Gizella gazdag volt, mit szintén tudunk, következőleg Gizella szeretetre méltó volt, következőlegebben menyasszony volt.

Ennél nem lehet egyszerűbb.

Ki volt a vőlegény? Férfi. Tehát monstrum szörnyeteg, utálat, ki bort ivott, kártyázott, tánczosnók után járt és cigarettázott. Aladárnak hívták és naponként fodorította haját, tehát nem lehetett végképpen feketelelkű.

Gizella és Aladár meghasonlottak. Mi természetesebb, hogy a szakadás gyógyíthatatlan volt. Elmondjuk a borzalmas történetet.

A boldogult mátkapár a lizli kaszinó báljába akart menni. Nagyon természetes, hogy Gizellának e célra új ruhára volt szüksége. Miért ne? Hisz nyájas olvasóink tudják, hogy szép volt.

— Oh, mi boldog lesznek oldalad mellett! ujjongott Aladár megölelve menyasszonyát.

— Elhiszem, felelte Gizella gyorsan kibontakozva karja közül, mert attól félt, hogy Aladár összegyüri ruhájának csipkéit; oly boldogok leszünk, mint a gerlék a kalitkák-

minden elfajulásával az igazságot legtöbbször nélkülöző, ambíciózt, munkakedvet kiölő protekció-rendszer.

Csak természetes ezekből, hogy a protekció tért hódított magának a m. kir. államvasutaknál is.

A munkások érdekében!

Átmeneti intézkedés a nyugbérpénztári alapszabályokhoz, továbbá a munkások béréről fegyvergyakorlatra bevonulás esetén.

Julius 8.

Kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur Ö Nagyméltósága f. évi június hó 29-én 43641. sz. a. a következő rendeletet adta ki:

A műhelyi, valamint a napibér mellett a m. kir. államvasutak üzeménél állandóan alkalmazott munkások helyzetének javítása tárgyában folyó évi június hó 27-én 121828. A. I. szám alatt kelt felterjesztésére a következőkben közlöm elhatározásomat.

A múlt évben létesített nyugbérpénztár ellen az érdekeltek részéről támasztott panaszok orvoslása érdekében tett javaslataihoz képest az alábbi átmeneti kedvezményeket engedélyezem, nevezetesen:

1. hogy a 45—55 év közötti alkalmazottak felvételének feltétele ne 10 évi, hanem csak 5 évi előző szolgálati időben állapíttassék meg; annak kimondásával azonban, hogy az illetők előző szolgálati éveiket, de legalább is 5 évet beszámíttatni s illetve a megfelelő utánfizetést teljesíteni tartoznak;

2. hogy az 55—65 éves alkalmazottakat is feltéve, hogy felvételre történt jelentkezésük időpontjában legalább 10 évi szolgálati idejük van, 10 évi utánfizetés teljesítésének kötelezettsége mellett a nyugbérpénztárba felvehesse.

Az előzőkben megadott kedvezmény alapján a nyugbérpénztárba belépni akaróknak e végből legkésőbb a folyó év végéig jelentkezniök kell.

Együttal megengedem, hogy az említett utánfizetések ne 60 havi részletben legyenek törleszthetők.

Az időszakos katonai fegyvergyakorlatra bevonuló államvasuti nő, illetve családos munkások anyagi helyzetének javítása érdekében tett javaslatára megengedem továbbá, hogy a nő, illetve családdal biró egyezményes és szakmánymunkások időszakos fegyvergyakorlatra történő bevonulások tartamára a keresetöknek kiszámítására alapul

ban! A legkisebb kunyhóban is elég hely van szerető boldog pár számára.

— Mind a mellett, — tevő hozzá Aladár, miközben a házigazda gondolkodásával nézte Gizella ruhájának uszályát — nem ártana, ha mellékszoba is lenne hozzá, mely kissé nagyobb legyen

E szavak mélyen sértették Gizellának csipkével díszített szívét. E pillanattól kezdve viszonyuknak vége szakadt.

Aladár hanyatt-homlok rohant el — a kávéházba.

II.

Nagyon természetes, hogy a gyalázatos Aladárnak adósságai voltak. De hát eszébe jutott volna-e a nősülés, ha nincsenek adósságai?

Adósságcsinálás fejtörésbe kerül, sőt néha annak megfizetése is. Aladár nem volt végképen feketelelkű, eszerint néha-néha az adósság megfizetésére is gondolt

E kínzó gondolatok közben arra az eredményre jutott, hogy legjobb lenne, ha elmenne üdülni a tiszti kaszinó báljába, melyről Gizella szive fájdalmában bizonyosan elmarad. És ha mégis megtudja, hogy ott volt? Annál jobb. Legalább megfogja tudni, mily keveset törődik a szakítással. A férfiak mindig nemtelenül állanak bosszút.

Alig vetette le Gizella az új ruhát, midőn

szertelen fájdalmában elájult. De a színházba menés idejekor a sebzett női szív büszkesége ismét felébredt. Gizella megtörölte szemét és elővette a hajporos pemetet. Öt egész perczet vesztett ájulásával.

Takarékos levén idejével, mint minden nő, majdnem szemrehányást tett magának az öt percz miatt. De mégse tette, hanem inkább feledni akarta az utálatost.

Először is a fényképet távolította el albumából. Ez volt egyedüli bosszúja. A nők mindig nemesek ilyesmiben.

Azután meg holnap lesz a tiszti kaszinó bálja.

A tánczok felére ígérkezett már.

Mielőtt elaludt volna, végig gondolta az elígért tánczokat. Az első csárdásra a hosszú bajszu Molinay hadnagynak ígérkezett. A keringőt a vig tűzérkapitánynak, a francziánégyest a szép huszárfőhadnagynak ígérte, a tipegőt — vajjon kinek ígérte ezt? Igaz! Aladárnak! Csakugyan kár, hogy bál előtt szakított vele, mert hisz most már nem mehet oda. De vajjon miért ne? Ellenkezőleg, most már azért is el kell mennie, különben az a semmirekellő Aladár azt hihetné, hogy miatta szomorkodik. Még csak ez kellene! Most már büszkesége és becsülete is azt parancsolja, hogy elmenjen a bálba.

szolgáló alapbért, a napibérben vagy napszámban dolgozó állandó jellegű nő, illetve családdal bíró egyéb munkások és alkalmazottak pedig napibérüknek vagy napszámuknak 60%-át megkapják.

Budapest, 1905. június hó 29 én.

Vörös s. k.

A m. kir. államvasutak igazgatósága ezen rendeletet a következő sorok kíséretében tette közzé:

Ő Nagyméltóságának föntebbi magas rendeletét kihirdetve, felhivom az összes szolgálati főnökségeket, hogy Ő Exzellenziája kegyes elhatározását az összes érdekelteknek megmagyarázva haladéktalanul tudomására adják s illetve mindazokat a munkásokat és alkalmazottakat, a kik a nyugbérpénztárnak még nem tagjai, de abba most már felvehetőek, a nyugbérpénztár által nyújtott előnyökről felvilágosítván, odahassanak, hogy az érdekeltek felvételre annál is inkább jelentkezzenek, mert az elkésve előterjesztett kérelmek figyelembe vehetőek nem lesznek.

Azokról, a kik a nyugbérpénztárba belépni óhajtanak, a felvételi táblázatokat az 1904. évi 29. számú „Hiv. Lap“-ban közzétett módon a szolgálati főnökök kötelesek kiállítani

s azután azokat összegyűjtve, a szükséges okmányok kíséretében az illetékes nyugbérpénztári kerületi bizottsághoz beterjeszteni.

Mindazokat pedig, a kik a nyugbérpénztárba ezek szerint beléphetnének, de ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi augusztus hó 31-ig be nem jelentették, minden egyes szolgálati főnökség kimutatásba venni és azt nyolcz nap leforgása után az illetékes kerületi bizottságnak beküldeni tartozik. — A kerületi bizottságoknak pedig kötelessége lesz a felterjesztett kimutatásokban feltüntetett egyéneket legkésőbb f. évi szeptember hó 30 ig átvételi elismervény mellett arra figyelmeztetni, hogy a nyugbérpénztárba ugyan felvehetőek, de a végből legkésőbb 1905. év végéig jelentkezniök kell, mert későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetőek.

Az utánfizetések törlesztési idejének meghosszabbítása nemcsak a nyugbérpénztárba újonnan belépő, hanem abba már felvett tagokra is vonatkozik. — A már beszámítást nyert tagok kérhetik, hogy az általuk teljesítendő utánfizetést esetleg több részletben törleszthessék, mint a hogy az eredetileg előíratott, azok a tagok pedig, akik beszámítható szolgálati idővel bírnak, de annak

Dehát a tipegő? — Hátha a szépszemű segédtsízt még szabad? — Az ember — nem tudhatja.

Elaludt.

Ugyanekkor Aladár a kaszinóból ment haza.

Ily gonoszok a férfiak.

III.

A tisztí kaszinó bálja pompásan sikerült! Igy irták ezt a lapok tudósítói, kik ott se voltak Gizella és Aladár még nem találkoztak; előbbi végig lejtette elígért tánczeit a különböző fegyvernemekkel, utóbbi pedig tüzetesen tanulmányozta a borfajtákat és nem tánczolt.

Vessük meg őt.

Ekkor következett a tipegő.

— Erre ígérkeztem volt — hogy is hívták csak? Igaz, Gizella volt mondá a szörnyeteg. Mily pompás dolgom van A helyett, hogy a tánczteremben robotolnék, kényelmesen ülök egy palaczk bor mellett. Azt mondják, hogy az ellentét emeli az élvezetet. Megszerzem magamnak ezt az élvezetet és megnézem a boldogtalanokat, kik izzadva robotolnak a tánczteremben.

Az ocsmány ember csakugyan a tánczterembe lépett! Mit kell látnia? Ott ült Gizella, az első pillanatra megösmerte. Aladár me-

rően nézett a hölgyre és minél jobban nézte, annál valóbbszinűvé vált előtte, hogy ez Gizella, hajdani menyasszonya. Jól emlékezett vonásaira, hisz a „szerelemnek“ oly hű emléke van.

És Gizella miatta maradt ülve.

Csodát fogsz látni, nyájas olvasóm, Aladárban nem tánczolt diadal vagy káröröm, nem — nagylelkű érzelmek ébredtek benne! Habár képes volt is arra, hogy szerelmi esküvel peccésviaszként bánják, azaz forrón peccételje és hidegen törje meg, mégse sülyedt annyira, hogy hajdani menyasszonyát azzal sértse, hogy ülve maradjon. Hisz Gizella neki ígérte a tánczot!

— Bocsanat kisasszony, hogy elkésve kérem a nekem ígért tánczot.

— Ön itt Aladár ur?

A zene harsogott, Gizella és Aladár a kimerültségig tipegtek.

— Megmentett az ülve maradástól — gondolá magában Gizella. Mégse oly rossz ember.

E pillanatban közeledett a „szépszemű“ segédtsízt, Gizellának mult éjjeli álmából és egy fordulatért esedezett.

— Kérdezze meg vőlegényemet — felelte Gizella.

Aladár váltói ismét al-pari állottak.

A szerelem hatalma nagy.

beszámítását eddig nem kérték, figyelmeztetendők, hogy azt legföljebb ez év végéig pótlólag megtehetik. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy a törlesztési időnek meghosszabbítása által a nyugbérpénztári alapszabályok 2. cikk 5. pontjának az a rendelkezése, hogy az utánfizetés havi törlesztési részlete a folyó havi járuléknál kisebb nem lehet, természetesen nem érintetik és ez a rendelkezés ugy a régi, mint az ujonnan belépő tagok által teljesítendő utánfizetéseknél tovább is alkalmazandó.

Budapest, 1905. évi június hó 30-án.

Ludvigh s. k., elnök.

Magunk részéről őszinte örömmel adunk hirt ezen újabb kedvezményekről, amelyek mind a mellett bizonyítanak, hogy a többségben meg van a jóakarát az iránt, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel az alkalmazottak helyzetén minden irányban segíteni igyekeznek.

HETI KRÓNIKA.

Julius 8.

Nincs megoldás! — sir a fáma.
Politika kényes dáma,
Száz szeszélye, nincs erénye,
Csábit mégis hire, fénye —
És ha magát megkötötte:
Ezer agy sem gyöz fölötte.

Csunya botrány készül újra:
Homály borúl híres úrra,
Ki a Házban helyet kapott.
Miniszterrel vagdalkozott —
És ime, most mi a vége:
Patika-jog lesz örvénye.

Regényíró, erős, bátor,
Keresztnéve neki Sándor, —
Megunta az élet terhét,
Ezer baját, szenvedélyét, —
Halni vágyott, ám a fegyver
Okosabb volt, mint az ember.

Az inszolvens kalmár gárda
Vigan lejt a csőd karjába,
Örül, mert új kollegája:
Norvégia volt királya.
Ha nincs pénz! — hát teringette,
A fizetést beszüntette.

A „Potemkin“ legénysége
Oroszország átka, réme:
Pusztit, zsarol, rémit izgat,

Lázadást szít, harezra biztat.
Ez az ország képe szerte:
Ingó hajó vizre vetve.

A mi hajónk ezzel rokon:
Az ex-lexes hullámokon
Csak botorkál jobbra, balra,
Ninesen, a ki igazgassa:
Vitorlája politika —
S víz alatt a — **pragmatika!**

Turidu.

HIREK.

* **Ujítások a Ksodnál.** A kassa-oderbergi vasut igazgatósága ujabban ismét fényes tanubizonyságot tett arról, hogy az utazóközönség kényelme s a forgalom biztonsága tekintetében mindennemű áldozatot kész meghozni s arra is törekszik, hogy a kassa-oderbergi vasut az elsőrendű vasutak nivóján álljon. E napokban lesz a forgalomnak átadva a kassa-oderbergi vasut tiz új termes (salon) kocsija, melyeken a győri vaggongyár most végzi az utolsó munkálatokat. E személyszállító kocsik első és másodosztályiak, négy tengelyű u. n. Pullman kocsik, hatalmas tükörablakokkal vannak ellátva s rendkívüli fényűzéssel berendezve. Ezen kívül a győri vaggongyárban ugyancsak a kassa-oderbergi vasut részére két pompás hálókocsi is készül, a melyek a Budapest, Zsolna, Oderberg és Berlin közt közlekedő gyorsvonattal fognak járni. A termes kocsikat kizárólag a gyorsvonatoknál fogják használni, a melyek ez évtől kezdve sokkal nagyobb menetsebességgel közlekednek, a mi kívánatossá teszi a négytengelyű, nehéz személyszállító kocsik használatát, a melyekben a nagy menetsebesség mellett is alig észlelhető a rázkódtatás. A kassa-oderbergi vasut részére különben a magyar államvasutak gépgyárában több elsőrendű gyorsvonatu lokomotiv is készül, a melyek csak a jövő nyáron fognak használatba vétetni. Itt említhetjük meg, hogy a kassa-oderbergi vasut tátralomniczi vasuti állomáson villanyos világítást létesítenek, az állomás tere ivlámpákkal lesz világítva. A villamos áramot a Krieger Matejká czég felkai villamtelepe szolgáltatja.

* **Uj vasutak.** Az aiföldi első gazdasági vasut négy új vasuti hálózat kiépítését tervezi. A tervbe vett vasutak, a melyek valamennyien motoros üzemre rendeztetnének

be, a következők: 1. Arad, Ujarad, Zádorlak, Varjas között; 2. Arad, Kísszentmíklós, Szépfalu, Újfalu, Lippa között; 3. Tótkomlós, Makó között; 4. Nagylak, Battonya között. A vasúttársaság évenként egy-egy vonalat akar átadni a forgalomnak.

* **Vasutasok mulatsága.** A magyar államvasutak miskolczi műhelyének alkalmazottai külön vonattal Kassára rándultak. Végtelennek látszó, hosszú vonaton mentek. Kassát egészen kivetkőztették rendes képéből. Az állomás felül csak úgy özönlött a sok idegen be a városba. Mintegy 1800-an érkeztek családotul, gyermekestül s miután megnézték a város főbb nevezetességeit, kirándultak a Lajos-forráshez. A mulatságot a miskolczi máv. műhelyének önképző-köre rendezte saját pénztára javára. Oly jól sikerült a mulatság, hogy jövőre ugyancsak a Lajos forrásnál hasonló mulatságot rendeznek.

* **Kisiklott tehervonat.** A S.-A.-Ujhelyből Kassa felé menő teherszállító vonat Bácsa mellett kisiklott. Egy kocsi a benne levő rakományval együtt elpusztult s a közlekedés a pályán mindaddig szünetelt, míg a romhalmaz onnan el nem takarítottott, a mi mintegy 2 órai időt vett igénybe.

* **Vasutasok nyári mulatsága.** A zólyomi máv. műhely alkalmazottainak önképző-köre f. hó 9-én Zólyomfüreden világposta, serpentin és konfetti csata, díjtekézés és táncszal egybekötött nyári mulatságot rendez. Családjegy 1 kor. 20 fill., személyjegy 1 kor. A mulatság tiszta jövedelmét a kör könyvtárának gyarapítására fordítják. Indulás a kis állomástól lesz reggel 9 órakor. Ugy értesülünk, hogy a zenét a 25. gyalogezred zenekara fogja szolgáltatni.

* **Uj vasut.** Ugy értesülünk, hogy a régen tervezett poltár—kokova—ujantalvölgyi helyi érdekű vasut építésére az engedélyt a kereskedelemügyi minisztérium már megadta s a közigazgatási bejárás f. hó 11-én fog a helyszínén megejtetni. Ipari szempontból sokat fogunk e vasutnak köszönhetni, más tekintetből azonban nem lesz előnyös, mert ezen vidék lakossága most már inkább Losonc felé fog gravitálni.

* **Kisiklott vonat.** Kassáról 9 órakor induló 1543 számú személyvonat Bácsa állomásnál eddig ismeretlen okból kisiklott. Szerencsére sem az utasokban, sem a személyzetben kár nem esett, csak az utasok között keletkezett egy kis pánik, de a vonat személyzete sietett őket megnyugtatni. Az utasok kénytelenek voltak bevárni a Miskolcztól érkezett segéd-

mozdonyt, mely az utasokat Hidas-Németi állomásig vitte, ott aztán átszállottak a Kassáról 12 45 perczkor induló budapesti vonatra, melyet azonban a kisiklott vonat szinte jól megkésleltetett.

* **A miskolcz-heőtapolczai vasut** közigazgatási bejárását június 28-án tartották meg és az építkezésekre az engedélyt megadták.

* **Bozovics-jabloniczi vasut.** A kereskedelmi miniszter Szabó Gusztáv nyugalmazott főszolgabírónak az általa tervezett Fehértemplom-bozovicsi h. é. vasut folytatásaként Bozovicsról Prilipecz, Prigór, Újborbovény, Globukrajova és Petnik községek érintésével az államvasutak Jablonicz állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Ketté szelte a vonat.** A Kassa felé érkező gyorsvonat borzalmas katasztrófának volt az előidézője. A mint ugyanis a vonat Hidas-Németit elhagyta, Miglécz közelében a síneken keresztül akart hajtatni egy szekér, a melyen csak a kocsis, egy 18 éves legény ült. A szekér a nyitott sorompón keresztül került a töltésre, de abban a pillanatban elütötte a vonat és az egész alkotmány lovastul, embe-restül együtt a gép kerekei alá jutott. A mozdonyvezető ugyan megállította a vonatot, de már akkor a kocsis derékban ketté volt szelve, a test felét a pálya egyik oldalára, a másik felét a pálya tulsó oldalára dobta a gép, a lovak közül az egyik súlyosan megsérült, a másik azonban csodálatos módon megmenekült. A szerencsétlen fiun nem lehetett segíteni. A katasztrófa érthető kínos szenzációt keltett a vonat utasai között, a kik fél órai késéssel érkeztek Kassára.

* **Megőrült pályaőr.** Szinte csodálatos véletlennek tulajdonítható, hogy tegnapelőtt Bradford és Leeds között, az angol északi vasut vonalán súlyos szerencsétlenség nem történt. Valószínűleg a néhány nap óta uralkodó tropikus hőség hatása alatt Storey pályaőr hirtelen vallásos őrjöngésbe esett. Bezárta őrházát, kiment az országutra és mindenkinek, a kivel csak szembe találkozott, kijelentette, hogy Isten parancsára hagyta abba a pályaőri szolgálatot. Nem ügyeltek rá, mert azt hitték, hogy részeg. Szerencsére Storey mielőtt elhagyta helyét, mindenütt „megállj”-t jelzett úgy, hogy a szomszédos állomásról érkező vonatok egymásután megállottak. Tizenhét vonat vesztegelt már a pályán, a mikor a vonalzavar okát keresni

kezdtek és fölfedezték, hogy az őrház üres. Azonnal más pályaoírt hozattak és helyreállították a forgalmat. Storeyt a bradfordi őrütek házába vitték.

* Oroszka-bakabányai és sülysáp-hevesi vasut.

A kereskedelmi miniszter a Magyar h. é. vasutak rt.-nak Oroszka községtől Kisölvéd, Garamkissaló, Tengenye, Füzesgyarmat, Vámosladány, Alsózsombor és Felsőzsombor érintésével Bakabányáig, valamint az államvasutak Sülysáp állomásától Kóka, Dány, Zsámbok, Tóalmás, Szentlőrinczkáta, Felsőszentgyörgy, Jászberény, Jákóhalma, Jászdósa, Zaránk és Boczonát érintésével a Mátrai és körösvidéki egyesült h. é. vasutak Heves állomásáig vezetendő keskeny nyomtávu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* Vasuti elgázolás. Lőcséről írják: A szepesbélai h. é. vasut elágazásánál szerencsétlenség történt. Zura János nagyőri lakost, a ki hallását elvesztette, a vasut elgázolta.

* Bicske ercsi dunaparti vasut. A kereskedelmi miniszter Csontos Andor baracscai földbirtokosnak az államvasutak Bicske állomásától Göböljárás puszta, Doboz, Tabajd, Vál, Kajászószentpéter, Baracska s Ráczkeresztur községek határain át Eresüig, illetőleg a Dunáig vezetendő keskeny nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* Szállítási zavarok az orosz vasutakon. Az egyes vasuti állomáson felhalmozódott gabnaszállitmányok következtében, melyek mintegy 100.000 waggon rakományt tesznek ki, moszkvai főkonzulátusunk jelentése szerint a kiviteli kereskedelemnek mintegy 82 millió rubel kára van. A gabnaszállitmányok torlódásához még a kőszénküldemények szállitásának torlódása is járul, minek következtében az egyes bányáknál felgyülemlött kibányászott mennyiség mintegy 45 millió pudra tehető. A nagy forgalom következtében a moszkva-szentpétervári vonal átépítését és a sínek kicserélését tervezik. Az ujonan lerakandó sínek nehéz típusuak, 35 láb hosszúak lesznek, melyeket vasaléptményre fognak fektetni. A szibériai vasut második vágányának lefektetésének tervét feladták; mindazonáltal folytonosan új kitérőket építenek.

A máv. állami elemi iskola záróvizsgái.

Julius 8.

A máv. állami iskolában június 26-án és 27-én voltak a záróvizsgák az iskola-gondnokság, a szülők és a nemzeti tanügy iránt érdeklődő közönség élénk résztvétele mellett. A vizsgálati elnökök a tapasztalt alapos eredmény fölött mindenütt elismerésüket fejezték ki.

Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő minden osztály záróvizsgáján jelen volt. A 27-én tartott IV—VI. osztály záróvizsgáját megfigyelték és végig hallgatták *Görgey* László üzletvezető nevével és *Krón* Ignáczné.

A záróvizsga befejeztével egy IV. osztályú leányka lelkes beszédben megköszönte a tanfelügyelőnek az intézet iránt tanusított érdeklődését és hogy a vizsgálati ünnepség fényét jelenlétével emelni sziveskedett; köszönetet mondott az iskolai gondnokságnak, kivált a gondnokság nagyszivü elnökének, *Krón* Ignácznak; *Görgey* László üzletvezetőnek pedig ama jóságáért, hogy a mult tanévben annyi jótéteménnyel elhalmozta őket.

Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő a záróvizsgát beszéddel befejezván, a jelenlevők szeméi elé varázsolta az alapos tanítás értékét, az igazi nemzeti nevelés fontosságát, az erkölcsi nevelésnek az egész életre való kihatását. Szép szavakkal méltatta ama nagy áldozatkészséget, melylyel a magyar államvasutak igazgatósága ez intézetet támogatja; meleg érzéssel adott afölötti örömeinek kifejezést, hogy *Görgey* László üzletvezető az intézet kulturális előrehaladásáról személyesen meggyőződött és ez méltó büszkeséggel töltheti el az intézetet.

Az intézet jóakarói ezuttal is nemeslelkűen gondoskodtak a szorgalmas és jómagaviseletű növendékek jutalmazásáról.

A „*Haladás*” című vasuti szaklap hazafias szerkesztősége több hasznos könyvet és egy ezüst órát küldött kiosztás végett. Az ezüst órát egy műhelybeli munkás fia, *Paluff* Jenő V. o. tanuló nyerte jutalmul.

Az iskolai gondnokság számos hasznos könyvet, *Krón* Ignáczné 2 drb, szotyori Nagy Zoltán állomásfőnök szintén 2 drb értékes könyvet ajándékozott. A kultuszminiszterium egy diszpeldány „Magyarország történetét”. Az ajándékokat kiosztották az I. osztályban

Rév Ödön felügyelő, a II. osztályban *Spiegelhalter* Lajos főmérnök, a III. osztályban szotyori Nagy Zoltán állomásfőnök, a IV—VI. osztályban Krón Ignác felügyelő, gondnoksági elnök.

A Szózat eléneklésével véget ért az intézet fennállásának 20-ik tanéve.

Hálás köszönetet mondok a nemzeti tanügy érdekében hozott eme hazafias áldozatokért; Isten áldása legyen mindazokon, kik e fontos intézet érdekét előmozdítani kegyeskedtek.

Miskolc, 1905. július 6.

Hetényi Bódog, igazgató.

IRODALOM.

Szüts Jenőnek a külön mellékleteken könyv alakban folyó elbeszélései legközelebb befejezést nyernek s a novellák finom papírra nyomtatva, díszes kiállításban a könyvpiacra is megjelennek és pedig a jótékony cél szolgálatában, mert a szerző a tiszta jövedelmet a vasuti árvalázi alap javára engedi át. — A novellák befejezése után ugyancsak könyvalakban Horkay Elemérnek, lapunk munkatársának „*Professzor ur Amor*” című társadalmi regényét kezdjük közölni, amelyre már most előre is felhívjuk olvasóink nagybecsű figyelmét.

Innen-onnan.

— Kít hívunk árvának? — kérdezte a tanítónő az iskolában. A gyermekek nem tudtak rá felelni, mire a tanítónő, hogy példával vezesse rá a gyermekeket a feleletre, ezeket mondta:

— Nos, hát én is árva vagyok.

Erre egy hosszas hajú nebuló egyszerre felugrott és így felelt:

— Árva egy olyan kisasszony, aki szeretne férjhez menni, de nem viszik.

Fináncz dal.

Estefelé, mikor lámpát
Gyujtanak,
Puczoválom, csinosítom
Magamat.
Bodegában fölkeresem
A párom,
Ve'e élelem kedvemre a
Világom.
Igy él most a finánczlegény
Vidáman, —
Mit tegyen mást ez ex-lexes
Világban?!

Mikor olyan jól ismeri.

Biró: Azt mondotta a rendőrnek, hogy „vén számár.”
Hogy merete ezt?

Czigány: Hogyne mertem volna, mikor olyan jó
i merjük egymást!

— Azt mondd, hogy a nagybátyád egy excentrikus öreg ur volt. Nem gondolod, hogy talán megháborodott?

— Azt még nem tudhatom — a végrendeletet még nem bontottuk föl.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

4. 7. 15. 17. Ravasz állat.
12. 1. 14. Méhek vonulását hívják így.
11. 3. 12. 5. 16. A kakas disze.
9. 2. 13. 10. Szám.
8. 7. 6. 5. Zenészeknek fontos.
1—17. A közel napok szomorú eseménye.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül. Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő folyó évi július hó 14. A helyes megfejtést július hó 16-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás” 27-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

Körte.

A 4 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

K. Z. Sajnáljuk, de a dolgot másképp nem oldhatjuk meg.

F. Jenő. A tápintézetbe való felvételtől idejekorán megkapja az értesítést.

Nulla. Levelét elnyelte a papirkosár.

Az érem másik oldala. Nem vagyunk rá kíváncsiak s azt hisszük, olvasóink sem. Amit elmond a ezekben, elcsépelet ócskaságok, amiket már agyon tárgyaltak a napi lapok.

Lantos. A beküldött verseket átolvassuk s kivételesen kívánságához képest levélben fogjuk véleményünkről értesíteni.

Julia. Boesásson meg Romeónak. Mi nem tartjuk hibásnak

Több levélre es kéz ratra jövő számunkban felelünk.

Kiadótulajdonos: Zsivkovics Antal.

rajta az irást. Vagy ha igen: talán el se jön, mert nem engedni a büszkesége! . . .

A lovag a kaszárnyában volt, mikor megkapta a levelet. Láttá, hogy nő írta. Ismerősek voltak a vonások is. De nem tudta kitalálni, hogy kiől. Hiába gondolkozott rajta. Aztán félbontotta. Az elkeseredett emberek közönyösségével. Hiszen nem érdekelte már egy asszony se, bánta is ő, ha mind elpusztulnak is.

Először is a nevet látta meg. Elovasta azt a pár sort ötször egymásután. Utközben is elővette nehányszor a zsebéből és belenézett.

El nem tudta képzelni, hogy mit akarhat tőle. Talán ki akarja engesztelni? Hogy helyre álljon közöttük a régi viszony? Lehet, lehet! Eji, ej, még lesz valami abból a házasságból! A lovag úgy érezte, hogy az ő boszniai utja ingadozik s kezdet nagyobb kedvet érezni ahhoz, hogy annak a lánynak a fénye legyen, minthogy teljes odaadással a katonaságnak szentelje magát.

Aztán megint más jutott eszébe. Hátha nem is azért hívja. Valami másért. Haszontalan kiesinység miatt, hogy majd boszankodni fog érte. Persze, persze. Inkább is! Hiszen olyan határozott volt az elutasítása, hogy ilyen rövid idő alatt meg nem változhatott. Nem is fog megváltozni soha. Hiszen ilyen dologban nem lehet csak úgy játszani. Komoly ez!

Már-már azon a ponton volt, hogy nem fog elmenni. Miért is? A házasságuknak úgy is vége, hát mit keressen ott? Hadd várja! . . .

De mire eljött a másnap este, mégis egészen megváltoztatta a szándékát.

kiszínezve és megfűszerezve az ő ismert tulzásaival, a lány egészen sápadt lett a haragtól.

— Báró, maga egy kiállhatatlan. Takarodjék.

Más szóval ez azt jelenti, hogy ömértóságra lehetetlené tette magát a Bozárý család előtt örök időkre. Gita legalább azt akarta vele mondani s a báró is úgy értette, mert egy fél óra múlva elutazott.

* * *

Az életmentés azonban elmaradt.

Fekete főhadnagy elfelejtett az ezredessel beszélni Mattusich lovag érdekében, mert kissé több pezsgőt talált inni, mint a mennyit megbír a természet s kiment az eszéből minden, a mit olyan szépen kiterveztek.

Hanem beszélt az ezredessel valaki más, a kinek inkább érdekében állott, hogy a lovag ne maradjon közelükben. Az öreg Bozárý!

Öszintén, katonás nyíltsággal elbeszélte neki mindent s hivatkozott régi barátságukra. Ez megtette a hatást.

Az ezredes magához hivatva Mattusich lovagot.

— Hadnagy ur, lépéseket tettem, hogy önt áthelyezzék innen. Hová akar menni? Boszniába? Vagy Lengyelországba? Jó lesz Boszniába. Menjén oda. Nagy szűkségünk van ilyen katonákra, mint ön, a kire még jövő vár. Kár lenne azt eldobni egy asszony miatt . . .

A lovag pillanat alatt tisztában volt a helyzettel. Hát terhükre vagyok, gondolta. De igazuk van.

Aztán jól is esett az a pár szó az önértetének

s tetszett neki az eszme. Azt gondolta, hogy jó lesz tovább is játszani a megkezdett komédiát, ha már úgy is eltört a házassága. Gita meg majd azt találja hinni, hogy a bánat viszi el. Nagyon jó lesz.

Habozott még egy pillanattal, aztán Bosznia mellett nyilatkozott. Legalább közel lesz Belgrádkhoz. Teljes életében imádta azt a várost.

A lovag meg volt győződve, hogy nagyon nehéz lesz a válás, mert érzett valamit a szívében. Ott motoszkált benne az a különös szerelem, a mit talán egy kissé neveltségnek tartott, de azért csak hódolt neki. Szeretett volna jót nevetni rajta, hogy bele bolondult abba a szűz tiszta gyermekbe, a kihez egy ujjával sem mert hozzáérni. Igazán furesa, mennyire más szerelem ez, mint az eddigiek voltak. Azokat öléssel kezdte, ezt meg a legártatlanabb kézesókkal fejezte be. Micsoda elleutét! . . . Az igaz, hogy mások voltak azok az asszonyok is, a kiket eddig szeretett. Olyanok, a kik nem tudták vele szemben megőrizni a női méltóságukat s gyöngék voltak, mint a fűzfa vessző. Nem is csoda, hogy az ilyen ledér szerelmek után imponálni tudott neki az a gyermek egyszerű női méltóságával, mely tiszteletet parancsolt és vonzott. Bizony, a lovag hamar belekerült a csávába, két hét alatt azt sem tudta, hogy hol van a feje. Eddig ő forgatta ujjai körül az asszonyokat, azt tette velük, a mit csak akart s most megbabonázta egy égi ártatlanság, a kihez hozzá sem szabad nyulni, mert be találja szennyezni.

És épen ez ingerelte a lovagot. Elfogta az önző vágyának egy különös neme, hogy ő legyen az első, a ki hozzá nyuljon. Így cseppent aztán bele a pünkösdi vőlegénységbe, — mely alig tartott rövid

két hónapig. A városban nem is igen vették komolyan a dolgukat.

. . . Szép téli nap volt, mikor hire járt, hogy Mattusich lovagot áthelyezik Boszniába. Különös magyarázatokat fűztek a dologhoz. — Sokan azt beszélték, hogy ráunt a menyasszonyára s azért tért el magát, mert meg akar válni tőle szép szerével.

Gita sirással töltötte el a napokat és semmit sem evett. Most vette csak észre, hogy ő voltaképen szereti azt a bolondos katonát s ha úgy hamarjában ott teremne mellette, azt is megengedné neki, hogy megölelje.

Az apja előtt nem is mutatta magát, — mert félt, hogy öszeszidja.

Egész napon át a szobájában maradt, rendezgette a eszebecségeit és azon gondolkozott, hogy mit tegyen. Mert kell tennie valamit, érezte.

Úgy gondolta, hogy beszélnie kell még egyszer a lovaggal. Csak egy szót. Annyit, hogy elbucuzzék tőle. És bevallja, mennyire szereti. Szeretni is fogja örökre. Elhamarkodta a dolgot, mikor elűzte magától. Hiszen nem volt az olyan nagy vétek. Csak ő látta az első pillanatban. Most már másképp gondolkozik.

Aztán eltűnődött ezen sokáig. Jó lesz így, gondolta. Leült és lázas sietséggel a következőket írta:

„Kedves lovag!”

Beszélni akarok magával, holnap este jöjjön el. Atyám nem lesz itthon. Várja Gita.“

Mikor elküldte a levelet, úgy érezte, hogy annak sorsába tette le a maga sorsát. Aggódott, hogy talán föl sem bontja a lovag, ha megismeri

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szivtörténetek, elbeszélések 2 K

Beteg emberek, elbeszélések 2 „

Vérnyomok a hóban, regény 2 „

Pokol, regény 2 „

A szerelem csődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet

egy korona

kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára 3 korona.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Előfizetési felhívás.

Julius hó 1-jével új előfizetést nyitottunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.* E kitézött ezélunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével.

Szakezikkeink a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, népszerű *modorban* tanítva és oktátva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban feltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakezikkék fordítását is.

Hireink rovata vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságokkal*, valamint a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával foglalkozik.

Tárca rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárcaczikkeket hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban és a külföldön történt szenzációs eseményeit mulatóan fogja előadni.

Innen-onnan ezimen szellemes apróságok, derűs történetkék tarkítják lapunkat.

Hosszabb terjedelmű, kiválóbb szépirodalmi műveket külön mellékletként adunk olvasóinknak.

Fejtörő cím alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki. — *Szerkesztői üzeneteinkben* olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbaigazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ezen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* cím alatt olvasóközönségünket érdeklő könyvismertetések, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Banovits* László, *Bottka* Attila, dr. *Görgey* László, *Oroszlányi* László, *Szűts* Jenő, *Temesváry* Alajos és *Zajátz* István támogatnak.

A vasuti szak- és szépirodalom fellendülését célozva, évenként kétszer, esetleg többször is pályázatot hirdetünk. — A szakezikkék bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat*, *Fürész Sándor felügyelő urat*, a miskolci üv. vontatási osztályának vezetőjét és *Kun Bertalan* főellenőr urat, a miskolci üv. forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét, a kik a bírói tisztre készségesen vállalkoztak.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetzés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással, vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni. — A „*Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság*“ igazgatóságával kötött szerződésünk szerint mindazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halál-esetre 3000 (háromezer) koronára és állandó munkaképtelenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítatnak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed. — Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjaiknak, *a minőt eddig egyetlen vasuti lap sem nyújthatott*, mindazáltal lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással is oly csekély, hogy **lapunk a legolcsóbb** összes vasuti laptársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára

balesetbiztosítás nélkül:		balesetbiztosítással:	
Egész évre	8 — korona.	Egész évre	14 — korona.
Félévre	4 — ”	Félévre	7 — ”
Negyedévre	2 — ”	Negyedévre	3.50 — ”

Bizalommal fordulunk pártolásért vasutas kartársainkhoz s kérjük ugy a vasuti *hivatalnoki és altisztikar*, mint a *szolgaszemélyzet* lelkes támogatását és jelen előfizetési felhívásunknak minél szélesebb körben való ismertetését.

Miskolcz, 1905. június hó 10-én.

A »Haladás« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szelényi és Társa könyvnyomdája Miskolcz.